

BREDASCHÉ

COURANT.

WONDERDAG

4 JUNIJ

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van Breda, gelet op de tweede artikelen van de Wet van 22de Maart 1856, welke wet is aangenomen door de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dat de termijn tot het indienen van de verkiezingen voor de Gemeente over het dienstjaar 1856, ingevolge het aangehaalde artikel der Gemeente-wet, in verband met de wet van 8 November 1845, zal zijn verstreken met den 30^{en} Junij aanstaande; zullende de schuldvorderingen, welke niet vóór dat tijdstip zijn ingediend, worden gehouden voor verjaard en vernietigd.

Breda, den 25. Mei 1857.

J. MASTBOOM,
De Secretaris.

L. D. G. TEYCHINE.

FRANKRIJK.

PARIS, den 1sten Junij.

Na de zitting van het Wetgevend Lichaam is gesloten, zullen de op handen zijnde verkiezingen meer de aandacht gaan bezig houden, te meer daar de oppositie op verscheidene plaatsen zal trachten hare kandidaten te doen regneren; vooral in deze hoofdstad heeft de verkiezingsstrijd een heftigen loop genomen, en onder de kandidaten der oppositie bezijden, ook degenen van *Gaillardot* en de heeren *Garnier Pagès*, *Garnot*, *Goussier*, *Mariette*, *Bathmont*.

Volgens den *Moniteur de la Flotte* moet eene collectieve nota, onder tekenend door de vertegenwoordigers van Frankrijk, Pruisen, Rusland en Sardinië te Konstantinopel, aan de Porten zijn ingediend, betrekkelijk de willekeurige handelingen van den kaimaan van Moldavië.

ENGELAND.

LONDEN, den 31sten Mei 1857.

De grootvorst *Constantijn* is Zaterdag avond naar het Koninklijk jacht *Osburne* te *Osburne* op het eiland *Wight* aangekomen. Hij werd aan de landingplaats door prins *Albert*, den Prins van *Walsley*, den Hertog van *Cambridge*, en graaf *Chrapowitsch*, den Russischen ambassadeur te Londen, ontvangen. De ministers *Palmerston* en *Clarendon* hebben zich, insgelijks te *Osburne*, Z. K. H. zóu heden het eiland *Wight* verlaten, zal te *Calais* aan wal stappen, waar de Russische Ambassadeur te *Paris* hem hooger, waarschijnlijk opwacht, en onbetwijfeld zijne reis naar *Antwerpen* voortzetten.

Te *New-York* liep volgens de jongste berichten, het getucht, maar vond een algemeen geloof, dat de generaal *Walker* *Nicaragua* ontbruid en zich te *San Juan del Sur* aan boord van een Engelsch oorlogschip begeven had.

Het nieuws van *Reyn* is belangrijk. De president *Castilla* had naar het hoofd van *Reyn* verlaten, en de hoofdstad verlaten en zich zuidwaarts begeven, maar zijn vertrek werd door *Vicente* bemagid, die na den kerk en verrijkt van degenen die tegen *Reyn* en *Castilla* maken zou, welke steden groot gevecht liepen met in de hand staen want ingezonden te vallen.

Uit Hong-Kong heeft men hier berichten tot den 1sten Junij, dat de Chinese oorlogsschepen en sloepen, die vroeger de Engelsche schepen in grooten getale omringden, waren verdwenen. Bij den ingang der rivier van *Canton* had een gevecht tusschen de Engelsche stoombooten *Hornet*, *Sampson* en het lineschip *Sybil*, onder bevel van den schout bij nacht *Elliot*, en een groot aantal Chinese sloepschepen en drie andere vaartuigen plaats. De Chinezen hoeten hierbij de drie laatstgenoemde vaartuigen tien sloepen en papieren van gewistigen inhoud, welke echter nog niet bekend is, in. Na het ontfangen zijner laatste berichten heeft sir *Harvey* zich naar *Macao* begeven en daar een onderhoud met de Ministers van Frankrijk en Engeland gehad. Men verzekert dat de Fransche Regering aan *Harvey* tegenwoordig in de Chinese wateren gelast heeft dat de Fransche vloot daar de Engelsche moet ondersteunen. Een soortgelijk bevel was ook aan den Noord-Amerikaanschen Minister ontvangen.

BRUSSEL.

BRUSSEL, den 31sten Junij.

De beradslaging over het wetsontwerp, betrekkelijk de liefdadige instellingen is door de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers Donderdag voortgezet maar Vrijdag geschorst.

In de zitting van Donderdag vroegen de ministers van buitenlandse zaken eerst het woord en zeide: «Gisteren bij het einde der zitting heeft een zeer betreurenwaardig voorval plaats gegrepen. De passelijk nuntius die gedeneerd is bij het Belgische hof, op het ophouden van deze vergadering, beschikt op dit behoeftende ten vijf ure vanmiddag zeer vóór vóór de minister van buitenlandse zaken zich die uniformities huize van Zijne Excellentie, en bracht hem in den naam des gouvernements verblijgingen van leedwezen over het gebeude, welke de nuntius het recht gebied van hebben te eischen, indien ik hem den tijd gelaten had om eene eisch in volen vorm te doen. Van het verblijf van den nuntius heb ik mij naar het koninklijk paleis, begeren, en ik heb den Koning reukenschap van mijn gedrag gedaan. Zijne Majestait heeft het goedgekeurd en heeft den hofmaarschalk heden morgen met het betuiging van s Konings leedwezen naar den nuntius gezonden. Hiermede is dit voorval naar mij dank, afgedaan.»

Deze mededeeling werd door de Kamer met algemeene blijken van goedkeuring ontvangen.

Overeenkomstig het vroeger genomen besluit der Kamer om eerst den tweeden titel der voordragt te behandelen is artikel 69 in discussie gebragt en na eenige aanmerkingen van den kant der liberale partij, moest 59 tegen 37 stemmen aangenomen. Bij artikel 70 aens de vraag op, door wie de onderwijzers der door liefdadige schenkingen of makingen gestichte scholen zouden benoemd worden, de minister van justitie, zeide dat is de benoeming overeenkomstig den bepalingen der wetten over de onderwijze, aan de voorzittingen van de Kamer, die de voordragt der meerderheid bevoerden dat de benoeming naar den geest der voordragt den alleen door de gemeentebesturen zou geschieden, wanneer door de stichters daargeloopt, geen andere beschikking ware gemaakt; welke bepaling door de minister van justitie straks gebedrukt, verklaard werd. Dit punt is vroeger tot aan het eind der zitting behandeld, maar niet uitgeput.

Inzessen was voor de vergadering een talrijke volkshoornzamenkomst, die, even als den vorigen dag, bij het uitengaan der vergadering de liberale leden toevlochten, en de overdedigers den woeruitjochde. Dat geheel avond was het ge. Brussel ernstige en woelige volkshoopen liepen langs de straat, roepende: *weg met de kloosters!* *weg met de Jesuiten!* en daarna den kreet: *Lape de Koning!* op eenige plaatsen liet de menigte het niet bij kreten, maar gaf zij ook door het inslaan van glasruiten haar misnoegen over het kabinet en over de meerderheid der Kamer te kennen; dit geschiedde aan het gesticht der *Jesuiten* en aan de bureaux van twee dagbladen.

Onderwijl waren de ministers bestendig vergaderd, de politie gedroeg zich zeer omzigtig, uit vrees van de gisting der gemeederen nog groeter te zullen maken; zij nam evenwel eenige personen in hechtenis, die de omstreep werden troepen tot versterking van het garnizoen van Brussel ontboden, en het stedelijk bestuur verbood alle zamenkomsten van meer dan vijf personen.

Den volgenden dag (Vrijdag) werd bij het openen van de zitting der Kamer door een van de gematigde leden, der liberale partij, heer *de Brouckere*, voorgesteld het wetsontwerp betrekkelijk de liefdadige instellingen op nieuw naar de centrale afdeling te verzenden, opdat deze zou ingaan, wat de eigenlike strakking der voorgedragen bepalingen was ten aanzien van het in de vorige zitting behandelde punt, de benoeming namelijk van de onderwijzers der door schenkingen of makingen gestichte scholen. De Kamer heeft zich eenparig met dat voorstel rechtechtig zonder dat daartegen door de ministers eenige bedenking ingebragt bleef.

Aan den kant der liberale partij vleide men zich met de hoop dat de afgevoerde geschorte beradslaging over het wetsontwerp niet spoedig hervat zal worden, en dat het dus vooreerst niet zou tot stand komen. Dit oorzakende naar de centrale afdeling, zegt de *Independance* *Belge* gewant algemeen geacht gelijk te staan met eene verdraging voor eenzijdig. In de zitting van de kamer der afgevaardigden van Vrijdag, 1ste Junij, heer *Coomans* zijn ontslag genomen als rapporteur van het ontwerp van wet betreffende het supplementair krediet voor de bestrijding der laatste regering des Konings. Hij had in de zitting van Vrijdag 31ste Junij een rapport uitgebragt, dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers groote geluk dat België genoot, daar het steen in de hand van de vrijzinnige bestellingen dat land in zyne onafhankelijkheid en onafhankelijkheid met het op de verrijking van de landbouw, de opheffing van de vrijheid op de van het onderwijs, van verzamelingen, op de individuele vrijheid. Door

Dit rapport thans uit te brengen zou hij, na het gebeurde van Donderdag, te kort doen aan de waarheid, waarom hij zich gedrongen gevoelde om zijn ontslag te nemen als rapporteur, en mogelijk ook als lid der vergadering. De minister van binnenl. zaken en de president wacchten hem te vergeefs tot andere gedachten te brengen.

Door den heer Dumortier werd gevraagd, of de regering wel voldoende zorg had gedragen, dat er geene ongeregeldeheden meer voorvallen konden, zoo als den vorigen avond. Hij werd hierin door den minister ten volle gerust gesteld.

— Na de wanordelikheden van jl. Donderdag, is de openbare rust hier niet weder gestoord, waartoe de waakzaamheid der politie en der gewapende magt ongetwijfeld veel heeft bijgedragen. Vrijdag zijn te Antwerpen, Luik, Bergen en Jemmapes door volkshoopen baldadigheden aan geestelijke gestichten gepleegd; te Gent zijn vruchteloze pogingen gedaan om de menigte op de been te brengen. Te Namen zijn de liberale leden der Kamer van de zijde der bevolking met veel geestdrift en gedruisch ontvangen; maar wanordelikheden zijn daarbij niet voorgevallen. Er is te Brussel dadelijk eene rechtsvervolging gelast tegen de personen, welke door geweld hebben aan de woelingen van jl. Donderdag, die in officiële stukken aangeduid worden als aanslagen op het constitutionele gezag der wetgevende kamers.

— Zaterdag, bij de opening van de zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers, is door den Minister van Binnenlandsche Zaken een Koninklijk besluit voorgelezen, waarbij de beide kamers verdaagd worden. Dadelijk is de vergadering uiteengegaan, de liberale leden onder den kreet: *leve de Koning!* de meerderheid zijgend en misnoegd.

Dat besluit ging niet van toepassing of opgave van redenen vergezeld, en slaat den duur der verdaaging onbepaald. Kraachtens de constitutie kan de Koning de kamers verdaagen, maar niet voor langer dan eene maand. Doch algemeen denkt men dat, wanneer ook de zitting hervat worde, het ontwerp van wet op de liefdadige instellingen, of de zoogenaamde kloosterwet, niet weder in behandeling zal komen, hoewel de hoofdbepaling daarvan reeds met eene beslisse en niet geringe meerderheid van stemmen aangenomen is.

— De gemeenteraad van Brussel heeft in zijne zitting van jl. Zaterdag het door den burgemeester uitgevaardigde verbod van zamenschottingen eene zitting en zonder discussie goedgekeurd. Verder heeft hij eenstemmig besloten een adres aan den Koning te zenden van dezen inhoud:

Sire, de betreurenswaardige voorvallen van de laatste dagen zijn aan Uwe Majesteit bekend, als ook hunne oorzaak. Een wetontwerp, hetwelk tijdens de indiening door het gouvernement voor populair gebouwen kon worden, heeft onder de bevolking aanleiding gegeven tot ongerustheid, tot beduchtheden en tot openlijke betuigingen, die men heeft moeten sluiten toen zij te berispingen. De eerste zorg der gemeentelijke overheid was voor het herstel der orde, en de orde hersteld zijnde, is zij bevestigd door Uwe Majesteits wijs besluit om de kamers te verdaagen.

Heden betreurt de gansche stad de uitbarsting eener misnoegdheid, die zich niet heeft kunnen inhouden; en zij begrijpt dat het Koninklijke wijsheid, zijne liefde voor de natie, zijne zorgvuldigheid voor 's lands belangen zijn, waarvan berbidig de voldoening aan den algemeenen wensch gemaagd moet worden.

De gemeenteraad van Brussel heeft geoordeeld, Sire, dat hij een tijdigen en nuttigen stap zou doen met de zitting van dien wensch bij Uwe Majesteit. In het gevoel van enige verknobbtheid smeekt hij U, thans van Uwe grondwettige bevoegdheid gebruik te maken om de gemoeiden tot bedaren te brengen. Dat zal eene weldaad te meer zijn, welke België aan Uwe Majesteit te danken heeft.

— Dit Antwerpen schrijft men van den 30 Mei de volgende bijzonderheden:

Gister avond hebben ook hier verschillende wanordelikheden plaats gehad, ten gevolge van de discussien in de kamer der volksvertegenwoordigers te Brussel. Hier, waar men de geestelijkheid kent, is men benoetwaardigd over de meerderheid der kamer. Reeds gister op den dag sprak men van ongeregeldeheden, die des avonds zouden plaats hebben. Werkelijk verzamelden zich ongeveer 9 of 1000 à 1500 menschen op de Place-de-Meir. De volksmassa groeide allengs aan, zoodat ze al spoedig uit 3 à 4000 personen was zamengesteld.

Men trok het eerst naar de woning van den heer F. Loos, burgemeester der stad en volksvertegenwoordiger; ten einde aldaar eenige juichkreeten aan te hooren; van daar trok men naar de Place-Verte, en werd aldaar de *Brabançonne* aangeheven; terwijl middelerwijl voor het bureau van het *Journal d'Anvers* een algemeen gefluit werd gehoord. Onder het beroep *leve de Koning! leve de kloosters! leve de minderheid!* de voort met *la Brabançonne* begon men zich naar de *Place-Verte* te begeven, ten einde ook diezelfde kreeten te hooren. Toen men daar was, deed de heer *Dellafaille*, te doen hooren.

Deze rustige demonstratie duurde echter niet lang meer. Men kwam bij het collegie der Jezuïten, alwaar al spoedig de glazen werden ingeworpen, waarp de menigte naar de rue de l'Empereur zich bewoog, ten einde het tweede collegie der Jezuïten op dezelfde wijze van glazurten te ontgoen. Dit laatste werd dan ook nog heviger dan het eerste gefeesterd; geen enkele rit bleef er in haar geheel.

Ruin kwam na 11 ure gelakte het eerst der politie, met den burgemeester aan het hoofd, de onrustige naar huis te krijgen.

— Li. Zondag had in de gemeente Piéton nabij Fontaine l'Évêque eene zeer zeldzame weddingschap plaats. Men was daar in eene herberg bijeen door de dampen van bier, jenever en tabak wel eenigermate bedwelmd, toen een mijnwerker beweerde het horlogie van een ander wel te kunnen inslikken en aanbod zulks te doen, wanneer het daardoor zijn eigen-

dom werd. De eigenaar van het horlogie stemde toe en weinige oogenblikken later verdween het horlogie door eenige teugen bier vergezeld tot aller verbazing in het keelgat van den roekelooze. Eerst des namiddags van den volgenden dag raakte deze de zonderlinge pil weder kwijt, welke geheel gaaf was gebleven en niet had opgehouden te gaan, doch de onvoorzigtige mijnwerker lijdt sedert aan zoo vreeselijke pijn in de maag dat hij zijn arbeid nog niet heeft kunnen hervatten, zoodat deze zaak welligt zeer treurige gevolgen voor hem zal kunnen hebben.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den Junij.

Z. M. de Koning is maandag langs den Rijnspoorweg van het Loo te Rotterdam aangekomen en van daar met een extratrein naar 's Hage vertrokken, waar Z. M. eenige dagen zou verblijven. Ook Z. K. H. Prins Hendrik werd uit Luxemburg te 's Hage verwacht.

— Ten aanzien van de feesten, welke den 16., 17. en 18 Junij zullen worden gevierd door officieren en onder-officieren der zee- en landmagt, versierd met de medaille van 1830, wordt gemeld, dat de feestgenooten zich den eersten dag in 's Gravenhage zullen vereenigen in de nieuw gebouwde zaal van den heer *Paulez*, en dat in den avond van dien dag in den Hollandschen schouwburg een op het feest toepasselijk stuk zal worden opgevoerd, waaraan mpeite noch kosten zullen worden gespaard. Vermits de dag van den 17., de geboortedag van H. M. de Koningin, bij welken ook de geboortedag van Z. M. den Koning wordt gevierd, op zich zelve een feestdag oplevert, zullen door de zorg van het gemeente-bestuur illuminatiën worden ingerigt en zal een vuurwerk in de Maliebaan worden afgebrand, terwijl de paviljoenen in het Bosch eigenaardig zullen worden versierd. Woensdag den 18. zullen de feestvierenden in de zaal van het Metaal Kruis bijeenkomen en zal het daarbij blijken, dat het hier eene vereeniging geldt van wapenbroeders in den strijd van 1830, zoowel als in dien van 1832. Tegen den 16. wordt de komst van Z. M. den Koning en van de leden van het Koninklijk gezin in de genoemde hofstad tege moet gezien.

— Li. Donderdag heeft men van Middelburg in de richting naar Vlissingen een aanvang gemaakt met het opmaken van plaatsen der haren voor den Zeeuwach-Limburgschen spoorweg.

— Laatleden Maandag heeft te Gorinchem de verpachting plaats gehad van het Sleenwijksche veer, met stoomvaartuig, andere zeilvaartuigen en roeibooten; voor den tijd van 12 jaren, te beginnen 1 October aanstaande. Er waren vele nieuwsgierigen bij de verpachting tegenwoordig, doch ze kon niet doorgaan, omdat er geen inschrijvingsbiljetten waren ingekomen. Men vraagt zich thans af, wat de Stedelijke Regering nu in deze zaak doet, of zij het veer namentlijk aan zich zal houden, of het aan den onderaannemer laten.

— De Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen te Haarlem heeft hare jaarlijksche algemeene vergadering gehouden op 23 dezer. Bij haar eeuwfeest in Mei 1852, had zij twee prijzen uitgelooft, de eene van f.2000, toe te kennen aan de belangrijkste uitvinding, welke in het gebied der natuurkunde binnen de eerstvolgende vier jaren zou gedaan worden en aan haar zou worden medegedeeld; en de andere som van f.1000 voor het uitmuntendste werk, dat in een of ander vak uit de natuurkundige wetenschappen, binnen gemeld tijdvak zou verschijnen en voor mededinging zou worden aangeboden. De eerstgewelde prijs is niet toegestaan, daar de tot de kennis der maatschappij gebragte uitvinding niet viel binnen den gestelden tijd, maar van een vroeger tijdstip dagteekent. Eene commissie van deskundigen, benoemd tot onderzoek en praadvies omtrent de ingekomen werken voor den tweeden prijs, heeft voorgesteld dien te verdeelen tusschen twee der inzenders, aan wier werken door haar nagenoeg gelijke waarde werd toegekend, zoodanig, dat aan elk eene som van f.500 zou worden aangeboden. De directie der maatschappij heeft dit advies in zoo verre gevolgd, dat zij heeft goedgevonden beide auteurs te bekroonen, doch tevens om den prijs te verdubbelen, en alzoo aan ieder dezer de som van f.1000 aan te bieden. De bekroonden zijn de heer *Aphonse De Candolle*, te Genève; wegens de inzending zijner *Géographie botanique raisonnée*, en de heer *Oswald Heer*, te Zurich, wegens zijne geschriften over de *Flora der tertiaire formatie*. Bij die gelegenheid zijn tot buitenlandsche leden benoemd de heeren *Aphonse De Candolle*, *Foucault*, *Clavius*. Tot binnenlandsch lid is benoemd prof. *Buys Ballot*, te Utrecht.

In de *Prov. Gron. Courant* leest men: In den nacht van Maandag op Dingsdag den 25. en 26sten dezer, was er een meteor of lichtkogel, die zich plotseling een meteor of lichtkogel, hagedis of spijtelde hagedis der volle maan, maar van een ongemeen schitterend heit en zacht zich voerende een staart, lang bijna 12 Ned. duimen, met zeer gematigde snelheid uit het noord-oosten komen en zich in eene halve ellips naar het zuidwesten door het luchttruim voortbeweegen. De lichtkracht, die zich uit de kern ontwikkelde, was zoo sterk, dat eene aanzienlijke oppervlakte van het uitspannel in den omtrek van den lichtkogel schitterend werd verlicht. De staart, die als een bezem was uitgespreid, teekende zich zeer scherp tegen het luchtgewelf af, had eene eengzins gelvande beweging, en eindigde in de kleuren van den regenboog, zijnde daarvan het purper naar den horizont gekeerd. Er heerschte overigens volkomen windstille, terwijl circa een half uur na het verschijnen, de lucht met wolken bezet werd. Zowel de grootte van den kogel als zijn ongemeene lichtkracht doen vermoeden, dat de loopbaan van dezen meteor, die, noch in de gedaante,

noch in beweging, hoegenaamd eenige gelijkenis met de bekende vallende sterren had, zeer nabij onzen aardbol heeft gelegen.

» Dit zeldzaam natuurverschijnsel is op verscheidene plaatsen van ons land waargenomen.

Met de mail van April is zijn weder allezins bevredigende berichten omtrent den toestand van Nederlandsch Indië ontvangen.

Allerwege heeracht volmaakte rust en is vooruitgang in den toestand der bevolking duidelijk te bespeuren, onder anderen, uit den steeds toenemenden handel met de binnenlanden van die gewesten, zooals Borneo's West- en Zuid- en Ooster-afdeelingen, Palembang, de Lampongsche districten, die vroeger veel minder met de hoofdstedelingen in aanraking kwamen.

Ook de gezondheidstoestand is over het algemeen voldoende; slechts een enkele omstandigheid gaf reden tot bezorgheid. Uit den Molukschen Archipel en van de kusten van Celebes werd namelijk weder bericht ontvangen van de verschijning van Soloksche zeeroovers, die, zoo men zegt, besloten hebben wraak te nemen wegens de geduchte nederlagen, die zij, in het afgelopen jaar, onder Manado geleden hebben. Allerwege zijn maatregelen genomen om daartegen te waken.

Van Celebes is de tijding ontvangen, dat op den 14 Februarij dezes jaars de Koning van Boni, *Achmad Zalen Azwang Poeg*, overleden is dat het erfstambour overgegaan is op zijn weduwe *Baso Kadjoera*. Men heeft reden te hopen, dat de nieuwe regering van dat land meer afhankelijkheid aan het gouvernement te zullen ondervinden, dan bij het leven van den overleden vorst dit was.

Voor eenigen tijd droeg het gerucht, dat een invloedrijk hoofd in Beliling (Bali) het voornemen had zich tegen het wettig gezag te verzetten. Later is echter gebleken dat hiertoe geen grond bestond. De bevolking en hoofden in Beliling zijn rustig en het land gaat ook ten gevolge van hetgeen daartoe van regeringswege bijgedragen wordt, in bloei blijkbaar vooruit.

Aan den in Beliling geplaatsten controleur der 1ste klasse *P. L. van Bloemen Waanders* is toegekend de rang van assistent-resident, ter belooning van de loffelijke wijze waarop hij zich weet van de hem opgedragen taak om de Regering voor te lichten in de kennis van land, volk, zeden en instellingen op Bali.

Met innige vreugde en dankbaarheid is bij het leger ontvangen de tijding van de benoeming van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje tot luitenant-kolonel bij de infanterie van dat leger.

Het Indische leger, bijzonder gevoelig aan dit nieuw en vereerend blijk van Koninklijke belangstelling, zal zeker steeds voortgaan om van deszelfs vreesbaarheid aan den bevrinden Vorst en Hoogstedszelfs doorluchtig Staathouders bij voorkomende gelegenheden op schitterende wijze te doen blijken.

Met het Nederlandsche schip *Kosmopoliet*, gezagvoerder *Bouten*, onderkommando van den van verlof terugkeerende Kapitein der infanterie *J. F. Dekker*, was te Batavia aangekomen een detachement van 175 onderofficieren en manschappen voor het groot-geheelte zamengesteld uit soldaten van het gelicencieerd Britsch vreemdenlegioen.

Het mag voorzeker aan de goede orde en oordeelkundige wijze, waarop die manschappen behandeld werden, toegeschreven worden dat hun gedrag, gedurende de reis zoowel als sedert hun verblijf alhier, in alle opzichten redenen tot bijzondere tevredenheid gaf.

Een ingesteld onderzoek naar de mate, waarin de inlandsche hoofden op Java overgegeven zijn aan het gebruik van amfoen, heeft allezins verblijdende resultaten geleverd.

In sommige residentien was geen enkel hoofd als amfoenschuiver bekend, en overal was het gebruik der amfoen onder het sterk afnemende. Men mag dit gunstig resultaat, dat zoo sterk afsteekt bij den toestand van vroegere jaren, vóór danken aan de voortdurende pogingen der regering en der ambtenaren in het algemeen, om het gevoel van eigenwaarde bij de inlandsche hoofden te verheffen.

Het leggen der telegraphische lijnen over Java vordert buitengewoon naar wensch. Het vooruitzicht bestaat, dat de draad binnen den korten tijd van drie of vier maanden zal gelegd zijn tot Soerabaja, indien onverhoopde omstandigheden niet tusschen beide komen.

Ook de opleiding van inlandsche hoofden buiten verwachting.

Door de regering is mede een zeer belangrijke stap gedaan om van de gouvernemental-archiven partij te trekken door het publiceren van stukken, die van belang zijn voor de kennis der landen en volken van den Nederlandsch-Indischen archipel.

Sedert geruimen tijd was men reeds bedacht op de middelen om hiertoe op eene regelmatige en bevredigende wijze te geraken. Thans verneemt men dat bevolen is, dat telken drie maanden eene aanwijzing zal geschieden van voor publiciteit geschikte stukken uit de archiven, die alsdan zullen worden verdeeld tusschen het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te Batavia en het Koninklijk Instituut voor de Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië te Delft, met maging om daarvan voor de werken van die genootschappen gebruik te maken.

Op deze wijze zal een schat van nuttige kennis worden verspreid. Dit hernieuwd doel wordt tot medewerking in de verspreiding van kennis en wetenschap met de hoogste prijs gesteld.

Te Batavia waren reeds uitgegeven en te Pasoeroean en te Macassar eene particuliere drukkerij opgericht.

De beduchtheid, dat als gevolg van het overlijden van den verdienstelijken kapitein luitenant *Melville van Carnbee* de uitroep zou worden gestaakt van den door hem bevestigde zangeren

atlas van Nederlandsch Indië, is gelukkig geweken ten gevolge van de door de Regering verlangde voortzetting van dat werk.

Onder dezelfde voorwaarde, waarop met den heer *Melville* was overeengekomen, is die voortzetting opgedragen aan den kapitein der genie, chef van het topographisch bureau der genie-directie *W. F. Versteeg*.

In den nacht van 18 Februarij jl. is de hoofdplaats Serawak door eene groote bende Chinezen overrompeld en gedeeltelijk verbrand.

Verscheiden Britsche onderdanen werden om het leven gebracht. *Sir James Brooke* ontquam niet dan met levensgevaar aan de verraderlijke verrassing. Hij zond dadelijk iemand naar Pontianak om bijstand van de Nederlandsche autoriteiten te verzoeken. Onmiddellijk werd Zijner Majesteit atoomschip *Admiraal van Kinsbergen* naar Serawak gezonden.

Zoodra de tijding te Batavia kwam bestemde de Regering Zijner Majesteits stoomschip *Merapi*, hetwelk de *Orrust* naar Borneo's West-kust zou begeleiden, om, zoo noodig, mede naar Serawak te stevenen tot bescherming der Britsche onderdanen.

Bij aankomst van den *Admiraal van Kinsbergen* te Serawak, werd echter bevonden dat de Chinezen door de Maleische en Dajaksche bevolking reeds met groot verlies verjaagd waren.

Sir James Brooke was echter ten hoogste gevoelig en dankbaar voor de met evenveel welwillendheid aangeboden, als met spoed toegebrachte hulp. De in opstand gekomen Chinezen van de voormalige koning *Sam Tankioa* zijn ten getale van 2000 op Sambasch grondgebied in onderwerping gekomen.

Van de welwillende medewerking der naburige Britsche autoriteiten is onlangs weder gebleken door de uitlevering van de Nederlandsche bark *Henriette Maria*. Dit schip, bestemd van China naar Havannab met een 300tal Chinese koelies, werd op de kust van Cochin-China door de ingeschepte Chinezen vermeesterd; zij dwongen den kapitein onder den wal te ankeren en verlieten meerendeels het schip, den kapitein en verdere equipage, uitgezonderd vier man medegenomene.

Met deze vier man brachten de aan boord gebleven Chinezen het schip weder onder zeil, om te trachten Singapoera te bereiken.

Op goed fortuin zeilende werd de *Henriette Maria* ontmoet door het Amerikaansche schip *Coeur de Lion*, waarvan de eerste stuurman het bevel over de *Henriette Maria* op zich nam en het schip, niet zonder gevaar, te Singapoera bragt, waar het aan den Nederlandschen consul overgegeven werd.

— Uit Amboina wordt het volgende gemeld:

Op den 8 Februarij jl. werd van den assistent-resident van Hila en Lahjke bericht ontvangen van het aanwezen om de noord van Ceram van eenige rooverspraauwen, welke den orang-kaja van *Siam* (Ceram, onder Wahaaj) met vrouw en kinderen en een twintigtal zijner volgers bij Poeloe-Toedjoa geroofd en twee inlanders van Nunialij vermoord, benevens een drietal personen medegenomen zouden hebben.

Onmiddellijk hierop is Zr. Ms. stoomschip *Etna* weggestoomd, koers stellende om de kust, langs de zuidkust van Ceram, en vervolgens door straat Keffing, om zoo doende te trachten die zeeschuurers te ontmoeten en hun den pas af te snijden.

Twee dagen later werd van den civilen gezaghebber van Wahaaj het bericht ontvangen, dat op den 30 Januarij jl. door hem de tijding was ontvangen van het aanwezen in een in de nabijheid van Sleeman zich bevindende baai, Salak genaamd, van drie groote en drie kleine rooverspraauwen, welke veertien personen hebben geroofd, waaronder de eervol en slagen orang-kaja van Sleeman en twee vrouwen.

Op het vernemen dezer tijding heeft gezacemde gezaghebber onmiddellijk eene gewapende praauw, bemand met 12 koppen, uitgezonden om de roovers nabij te verkennen, ten einde vervolgens, nadat de praauw, zooveel mogelijk bedekt, was teruggetrokken, gezamenlijk met eene kleine flotille, bemand met nagenoeg 100 koppen, naar de zeeschuurers te gaan.

Toen de gewapende praauw echter ter hoogte van de zich op eene halve mijl van Wahaaj bevindende landtong, Heilwai genaamd, de zes aldaar ten anker liggende en niets kwaad vermoedende rooversvaartuigen ontdekte, begon dezelve, in strijd met de door den civilen gezaghebber gegeven bevelen, te vuren, waardoor de roovers, verontrust wordende, hunne ankers kaptten en al vurende zich zeewaarts spoedden, zoodat hunne achterliggende praauwen, begunstigd door den westenwind, spoedig de flotille, die middelwiel was opgezend, vooruit waren.

Zij werden desnoochemin volhardend nagejaagd, ten gevolge waarvan andermaal eene ontmoeting plaats had, waarbij een der gevangenen werd gevrijd. Twee roovers zwaar verwond raakten en de *atichoda*, haet-name *Lalaboea*, eene lanssteek in de knie bekam.

Van onze zijde werd een man door de roovers afgemaakt.

Op den 14den Februarij kwam Zr. Ms. stoomschip *Etna* van den voormelden kruistogt te Amboina terug.

Volgens mededeeling van den kommanderenden officier, heeft het getuimden stoomer niet mogen gelukken een enkel rooversvaartuig te ontmoeten docht bij zijnen togt door straat Keffing waren verscheidene regenten der in die omstreken gelegen heeren aan boord geweest. Het bericht dat acht menschen, uitmakende de bemanning eener praauw, op de reis van Goram naar Poeloe-Kisser, door drie roovers overvallen en weggevoerd zijn, alsmede dat de roovers op de plaats Pandjang, nabij Goram, met de bevolking aldaar slagen raakten, en bij die gelegenheid drie menschen bedden gevangen genomen werden.

Op de verklarung dezer hoofdplaats, waarvan vaartaigen naar het eiland Maderang zouden zijn gekomen, werd gemeld, dat gedurende de reis derwaarts onderscheiden personen de kommandant echter tot zijne teleur-

stelling zelfs geen spoor heeft gevonden dat er menschen geweest waren.

Verder berigte genoemde officier, dat de orang-kajas der negorjen, tusschen Koelibal en Waroe, hem hebben medegedeeld dat een runner met eenige prauwen de roovers had vervolgd, en dat het der bevolking van Waroe was gelukt den eervol ontslagen orang-kaja van Sleeman uit de handen der roovers te bevrijden, welke orang-kaja, door de roovers in den waan te brengen dat zij voor zijn persoon te Waroe 50 geweren zouden ontvangen, het middel zou hebben daargesteld tot zijne bevrijding.

Ook deelde de kommandant van Zr. Ms. stoomschip *Etna* mede, dat hij te Wahaij het bericht ontvangen hebbende dat de roovers ongetwijfeld zich nog op Poeloe-Toedjoe ophielden, zich met zijnen onderhebbende bodem nog derwaarts heeft gespoed, alwaar echter na een nauwgezeten onderzoek geene roovers werden gevonden, zoodat hem niets overbleef dan de terugreis naar Amboina aan te nemen door straat Bonoa, op welken togt hij almede zijne moeite niet beloofd heeft mogen zien door een epkel rooversvaartuig te ontmoeten.

De jonge Aartsbisschop Sophie, dochter des Keizers van Oostenrijk, (geboren 5 Maart 1855), is den 30sten Mei jl. te Ofen overleden. De Keizer en de Keizerin zullen dien ten gevolge de reis door Hongarye voortzetten, maar werden te Weenen terugverwacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 2 Junij.

TARWE pruischdend: 129 fl. N. wib. Pools. f 410; 156 fl. N. Bovenl. f 360; 129 fl. Bovenl. f 330; 117 fl. Vriesche f 260.
ROOBBE als lager: 125 fl. N. Pruis. f 228; 120 fl. Amerik. f 238.
GERST onverzand: 115 fl. N. Deensche. f 225.
- HAYER zonder handel.
- BOEKWIJT als voren: 118 fl. Holstein f 270.
KOOLZAAD najaar 1/2 P. vl. Hooger; voortjaar 1/2 P. vl. lager; op 9 vatten Olie; te leveren in Sept., Oct. en Nov. 83 P. vl.; April 1858 84 1/2 P. vl.; RAAPOLIE hooger betaald; op 6 v. f 51 1/2; vlieg f 50 1/2; 1 Sept. en Oct. f 48 1/2; 1 Nov. en Dec. f 48 1/2; 1 Mei f 49.
LIJNOLIE mede hooger; op 6 v. f 46; vlieg f 44 1/2; a f 44 1/2; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. f 46; vlieg f 44 1/2; a f 44 1/2.
- LINNENFOLIE op 16 v. f 49 1/2; vlieg f 49 1/2.
- RAAPKOEKEN, per 104 stuks f 82 a f 86.
LIJNKOEKEN, per 104 stuks f 10 a f 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 2 JUNIJ 1857.

Het Nederl. Middel, Terg. f 11,30 tot f 11,80
Het dito ditte Rogge Oude 0,00
Het dito ditte Rogge Nieuw. 0,00
Het dito ditte Boekweit Oude 0,00
Het dito ditte Boekweit Nieuw. 0,00
Zand-Aardappelen (Van of Middel) 3,00
Het dito ditte (Van of Middel) 3,00
De har Spaanders 4,10
De har Striken 4,30
De har 3,00

252^e STAATS-LOTERIJ.

WED. KLASSIE
doit 1000

AMSTERDAMSCHE DEURSLUITINGEN (2 Junij) wenen genoemd:
Ned. 2 1/2 pCt. 63 1/2; 1/100 9/100; 3 pCt. 75 1/2; 75 1/2; 4 pCt. 96 1/2; 96 1/2;
Handelm. 149 1/2; 150; België 2 1/2 pCt. 52 1/2; Rusland 5 pCt. 104 1/2; 104 1/2;
40 pCt. 87; 10; bij Stiegeltz 88 1/2; Id. 5 pCt. 185 1/2; 185 1/2; dit 1855
88 1/2; 98 1/2; 88 1/2; 88 1/2; Spanje 1 1/2 pCt. 28 1/2; 28 1/2; 3 pCt. Buit.
land 42 1/2; 42 1/2; Binneland 118; 1/100 Portugalen te Londen 3 pCt. 45 1/2; 45 1/2;
Oostenrijk Metall. 76 1/2; 1/100 Zilver Nat. 5 pCt. 77 1/2; 77 1/2; Zilv. 1849-54
88 1/2; 1/100; 2 1/2 pCt. 39 1/2; 39 1/2;

Appertentien.

Getrouwd

D. MAARSCHALK
1° Luitenant der Genie in het Oost-Indische Leger,
Ridder van de Militaire Willem's-Orde 4^e klasse
en van den Nederlandschen Leeuw.

H. GROENEWALD
Wid. VAN DER PANDT

April 1857.

Ofschoon de K. E. B. M. I. S. dit jaar niet bijzonder uit-
munt door prachtige tenten of vele bezienwaardige
bijzonderheden wordt ze toch opgeluisterd door den
WALWITSCH die aan hare Majesteit
de Koningin en het Koninklijk Hof is voorgesteld geworden.
Dit is iets dat men zeker tot heden nimmer heeft ge-
zien; want deze WALWITSCH is volmaakt in zijn ge-
heer met vreesch, beendigestel en huid; en juist zoo
eib id als men hem in zee gevangen heeft. Aan bezoekers zal
het niet ontbreken, daar de eigenaar, ieder ten koste
sed regeleghen en villende stellen die bijzonderheid te kunnen
st a bezichtigen den prijs zoo laag mogelijk heeft gesteld.

R. DE GROOT

heeft de eer te berigten, dat hij alhier is gearriveerd met
een groote sortering **PARFUMERIEN** van de beste kwali-
teit, alsmede **GALANTERIEN, BRODERIEN, enz.**, alles te-
gen zeer lage prijzen. Ook heeft hij voorhanden een aen-
zienlijke hoeveelheid der **GEBREIDE GOEDEREN** van wijlen
den Heer M. H. VAN HASSELT van Rotterdam.
Staat met zijne Kraam tegenover den hoedenwinkel van
den Heer SEGERS.

* * In de Slijterij bij A. VAN DIJCK, Ginnekenstraat te
Breda, zijn tot zeer civiele prijzen te bekomen alle
soorten van dubbele fijne Fransche en Rijnsche **WIJ-
NEN, LIKEUREN, RHUM, COGNAC, PUNCH,**
Exquise **BRANDEWIJN, MADERA, Roode en Witte
WIJNEN, fijne GENUA-OLIE, enz.**
NB. Met elf Flesschen of 10 Kant gehiet men een ander half
rabat.

Nederlandsch-Belgische Spoorweg- Maatschappij.

ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Regeling der **ZOMERDIENST.**
Aanvangende **6 Junij 1857.**

Van Antwerpen naar Breda en Rotterdam
's morgens 7 u. 45 m.; 's namiddags 12 u. 20 m.
Antwerpen naar Breda
's namiddags 7 u. 40 m.; 's namiddags 12 u. 20 m.
Breda naar Antwerpen en Rotterdam
's morgens 6 u. 50 m.; 's namiddags 12 u. 55 m.
en 5 u. 10 m.
Rotterdam naar Breda:
's morgens 10 u.; 's namiddags 2 u. 55 m.
Rotterdam naar Antwerpen:
's nachts 12 u. 45 m.; 's morgens 10 u. 2
's namiddags 2 u. 55 m.

REVALENTIA ARABICA.

Ik, Ondergeteekende, wonende Nieuwmarkt bij de St. An-
thoniebreestraat, oud 41 jaren, ben sedert drie jaren hevig
sukkellende geweest aan een verzwakking van maag en in-
gewanden, gevolgd van zulk eenen siekzamen vertering, dat
ik bijna geen voedsel kon nemen, zoodat ik mijn lijden
daardoor verslimmerde, maar sedert ik de **REVALENTIA ARABICA**
dookter had twee maanden nuve kostbare **REVALENTIA ARABICA**
gebruik, ben ik reeds zoo ver daardoor hersteld, dat ik nu
alles nuttigen en verdragen kan, en mijne bezigheden weder
heb kunnen hervatten.

AMSTERDAM, **ELEAZAR WOLF ROOS,**
24 October 1856. in Manufacturen.

**DU BARRY'S REVA-
LENTIA**, geneest en welkomen
al de volgende ziekten:
Verstoppingen, maagkramp,
maagpijn, hoest, aamborstig-
heid, diarrhae, oprispingen,
zuur, koliek, zenuwziekten,
stijpen, vloed, zinkingen,
stijfheid der dijnen, van le-
ver en niere, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, gewet-
verfaatwingen, maagkanker, schouderbuis, dijleeren, tering,
rheumatische aandoeningen, griep, miselijkheid en buiking.
Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en maast kost-
bare wijze van geneezing. Gezond, voedend en krachtgevend.
Het is in alle andere spraken vervaardigd. Men bereidt ze op
verschillende wijzen, voor de kinderen, en voor de vrouwen.
Maak de kinderen en vrouwen, die de **REVALENTIA ARABICA** 10 Centen
al naar gelang men een groote of kleine Bus neemt.
De prijs is 8 1/2 Ct. 2, 3, 4, 8 en 16 Gulden in onder-
staande Dépôts.

- Amsterdam, Verkoophuis.
- Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
- P. F. Appelboom, Apoth.
- G. H. Verarr.
- Boxmeer, G. Muller.
- Breda, W. J. van der Meulen.
- J. C. Kannekens v. Dashorst.
- Eindhoven, A. Beguin.
- Helmond, A. H. Martin.
- 's Hertogenbosch, E. L. Welsch.
- Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
- Steenbergen, W. J. van der Meulen.
- Roosendaal, G. J. van der Meulen.
- Waalwijk, P. J. van der Meulen.